

Kees Scheen (1801-1880) Taxandriamuseum

Op de vooravond van de opening van het nieuwe jachtseizoen besteden we speciale aandacht aan de Jachtkamer van het Taxandriamuseum. Het eerste schilderij dat we bij het betreden van deze zaal zien, is dat van een bejaarde bos- en jachtwachter, halflijfs geportretteerd tegen een lichtblauwe hemel en groene achtergrond. Een man met een getaande huid, een door rimpels doorgroefd gelaat en een zwaar afhangend linker bovenooglid (of is het een knipoog?), die de toeschouwer recht aankijkt. De hardheid en de natuurgebondenheid van het leven van deze man komen goed tot uiting in dit portret en werden op een uiterst realistische wijze geschilderd door Karel Ooms uit Dessel. Een van de boswachters daar was Nicolaas of Kees Scheen, zijn vaste gezelschap op zijn jachtpartijen in Dessel.

Van de Kattenberg naar de academie

Karel Ooms werd op 27 januari 1845 geboren op de Kattenberg in Dessel. Hij was de jongste zoon van een groot eenvoudig landbouwersgezin. Op school ontdekte men zijn uitzonderlijk tekentalent en op zijn twaalfde werd hij met financiële steun van de gemeente naar de academie van Antwerpen gestuurd. Zijn leermeester was Nicaise De Keyser, naar wie de gekende 'De Keyserlei' is genoemd. In 1865 werd Karel Ooms laureaat van de academie en werd hij op feestelijke wijze in Dessel 'ingehaald'. Hij vestigde zich blijvend te Antwerpen, waar hij vlug naam maakte bij de gegoede en kunstminnende kringen die zich door hem wilden laten portretteren. Daarnaast liet hij zich vooral opmerken door zijn religieuze doeken en historieschilderingen. Pas op latere leeftijd, in 1897, huwde hij met barones Edith van Eersel, weduwe van Emile della Faille, een rijke en kunstminnende dame. Samen betrokken zij haar 'hôtel' in de Warandestraat, later in Karel Oomsstraat herdoopt. Ook Turnhout heeft een Karel Oomsstraat. Vrij snel na hun huwelijk vertrokken beiden naar Edith's villa te Cannes. Ooms, die aan een hartkwaal leed, kon er de wintermaanden in een zachter klimaat doorbrengen. Hij stierf echter op 55-jarige leeftijd in Cannes op 18 maart 1900. Hij werd overgebracht naar Antwerpen en bijgezet op de begraafplaats Schoonselhof.

In de Antwerpse patriciërs woning *de (grote) witte Arend* die vanaf 1901 in het bezit is van de kloostergemeenschap 'Les Filles de la Charité de St.-Vincent de Paul' of 'Dochters van Liefde', werd een salon omgebouwd tot een neogotische kapel: 'Chapelle St.-Charles à la mémoire de Karel Ooms', aldus het opschrift boven ingangseur.

Karel Ooms (1845-1900) in het Taxandriamuseum

Kanunnik J.E. Jansen, mede-stichter van het museum, was veelvuldig in contact geweest met de weduwe van Karel Ooms en samen hadden ze plannen om in het Taxandriamuseum een aantal belangrijke werken van Karel Ooms samen te brengen. Het plotse overlijden van mevrouw Ooms dwarsboemde deze plannen. Toch heeft het Taxandriamuseum verschillende werken van Ooms in bezit of in bruikleen van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen. Karel Ooms keerde geregeld van Antwerpen terug naar Dessel om er zijn familie te ontmoeten en er te jagen. Hij was een verwoed jager die meerdere malen het gemeentelijk jachtrecht in Dessel pachtte. Dit portret wijst op die blijvende band met zijn geboortedorp. Kees Scheen, boswachter of stroper? Uit verschillende bronnen blijkt dat Kees het niet zo nauw nam met de jachtregeling. Met zijn knipogen meent hij te zeggen dat een gewezen stroper de beste boswachter is.

Tekst: M.-Paule Peeters

Foto: Bram Luys

Turnhouse Route voor Archief en Musea

Gegevens:

Gesigneerd: onder links
voor 1880
olieverf op doek, 82 x 67

Inventaris:

Antwerpen, KMSKA, inv. n° 1614
in bruikleen aan Taxandriamuseum, Begijnenstraat 28, B- 2300 Turnhout

Literatuur:

L. DAMEN, *Dessel, anno... : kriskras door de geschiedenis van Dessel*, Dessel, 2004, p.393 – 420.
(uitg. Heemkundige kring).
M. DUMON, *De Antwerpse schilder Karel Ooms (1845-1900): een studie van zijn leven en werk*,
(onuitgegeven licentiaatsverhandeling), Leuven, 1987.

Het object van de maand is een initiatief van TRAM 41. De objectieve van dit of van een ander object kan steeds geraadpleegd worden op onze website (www.tram41.be, doorklikken naar Object van de Maand) Op deze website vindt u ook meer informatie over TRAM 41 en zijn verschillende componenten.

Contact: TRAM 41, Stadhuis - Erfgoedhuis, Grote Markt 1, 2300 Turnhout

Tel: + 32 14 44 33 98 • tram41@turnhout.be • www.tram41.be

v.u.: Francis Stijnen, Tielandijk 53, 2300 Turnhout, +32 14 44 33 11

Turnhout
Route Archief & Musea

Met steun van de
Vlaamse overheid

